

Ann-Louise Hedman, Petra Johansson & Anders Norberg

Sfi som blended learning

Var är alla mina kompisar?

Jag kan inte Moodle.

Jag kommer och lämnar in uppgiften nästa lektion.

Jag är ledsen, jag kan inte komma nästa lektion. Har du några papper?

Jag kan inte öppna Moodle.

Elever från Sfi Distans, Skellefteå

Ovanstående är kommentarer från elever som vi har mött på våra sfi-kurser¹ på distans. Skellefteå kommuns satsning på sfi på distans har funnits sedan höstterminen 2010. Utbildningen startades med kort varsel då företag i och i närheten av Skellefteå hörde av sig till sfi med en förfrågan om det fanns möjlighet för deras anställda att kombinera heltidsarbete med studier i svenska. Sedan dess har kursen haft ett antal olika lärare som har arbetat med kursen och försökt utveckla en fungerande verksamhet. Vårterminen 2012 började vi, Ann-Louise Hedman och Petra Johansson, vårt arbete med kursen. I denna artikel beskriver vi vårt arbete med utveckling av distanskursen och de erfarenheter vi har.

Bakgrund

När vi tog över ansvaret för kursen var det ingen av oss som hade någon erfarenhet av distansundervisning och vi hade svårt att se vad för slags kurs vi egentligen hade tagit över. Vi, liksom eleverna, var vana vid klassrumsundervisning. Det fanns också en väldig spridning i elevernas bakgrund, framförallt när det gällde studiebakgrund och datakunskaper.

Eftersom vi inte hade några erfarenheter i bagaget, blev det inledningsvis mest naturligt för oss att fortsätta arbeta med kursen på samma sätt som man gjort före oss. Det var då en distanskurs som innehöll en obligatorisk träff/lektion i veckan. När distanskursen startades 2010 hade eleverna varit mycket flitiga på att komma till träffarna, men när vi tog

---

1. Introduktion, C-kurs och D-kurs, studieväg 3.

över kursen hade närvaron sjunkit drastiskt. Trots detta lade vi fortfarande nästan allt fokus på träffarna. Det som skedde på lektionstid var enligt oss det viktiga, och elevernas prestationer i klassrummet var det enda som vi ansåg att vi kunde ta i beaktande i våra bedömningar av deras språk- och kunskapsnivå.

Lärplattformen, som var en del av kursen sedan tidigare, var för oss något vid sidan av, något som eleverna kunde fortsätta att jobba med hemma. Vi hade dålig överblick av innehållet och ingen tid att sätta oss in i det material eleverna hade tillgång till där. Vi gav respons när uppgifter skickades in, men tyvärr var det endast en begränsad del av eleverna på kursen som faktiskt använde sig av lärplattformen, vilket också bidrog till att träffarna hade stor betydelse.

Detta fortsatte tills vi började fundera över hur många *aktiva* elever som vi i själva verket hade. Elevnamn existerade på en lista, men många av dem hade vi aldrig sett till, varken på träffar eller genom lärplattformen. Naturligtvis innebar det en stor frustration och ett dåligt samvete för oss som lärare. Vi vill ju att våra elever ska utvecklas i sin svenska och att vi ska vara en del av den processen.

Elevgruppen

Eleverna på distans var en heterogen grupp med olika bakgrund och erfarenhet. Några började kursen genom företagen där de arbetade, andra på grund av svårigheter att kombinera praktikplats med den ordinarie sfi-undervisningen². Det fanns dessutom en grupp elever som hade kvar enskilda moment i kurserna och som fick börja distans i hopp om att de skulle kunna läsa in den sista biten mer självständigt. Gruppen fylldes ständigt på med nya elever.

Vi upptäckte också ganska snabbt att även eleverna var vana vid klassrumsundervisning, och eftersom inte alla kunde komma på de schema-lagda träffarna fanns det många elever som kom till skolan för att på andra tider få enskilt stöd av läraren. Det kunde handla om att de fick en övning eller en uppgift att ta med sig hem, men flera elever ville också ha "privatlektioner" i just det som de hade svårt för. En stor del av vår arbetstid lades därför på dessa elever som inte hade vana att studera självständigt. Det blev snart också tydligt för oss att många elever inte hade särskilt stor datorvana. När vi föreslog att de skulle öva och göra uppgifter på lärplattformen Moodle fick vi ofta till svar att det var svårt eller att de helt enkelt inte kunde. Inte ens Office-programmet Word var bekant för en del. Med

---

2. I den ordinarie sfi-undervisningen studerar elever under dagtid, 15 timmar i veckan.

tanke på att detta var en kurs där större delen genomförs framför datorn insåg vi att vi hade stora problem.

Vad har vi för kurs?

Elevers problem att följa kursen och våra egna bristande erfarenheter av att driva den här typen av kurs gav oss en känsla av otillräcklighet som lärare. Det fick oss att fråga oss själva vad det är det för kurs vi ska jobba med och vilka elever som ska gå kursen. Tillsammans med skolledningen togs beslutet att se över den aktuella elevgruppen. Datorvana blev en brännpunkt och slutligen också orsaken till att många av de dåvarande distanseleverna slussades ut och tillbaka till "vanliga" sfi-grupper.

Nästa steg blev att se över kursen som sådan: Hur väl fungerar den? Vilken struktur har den? Vi insåg att avsaknad av ramar och regler hade gjort arbetet svårt både för oss och för våra elever, och därför var detta det första som skapades. Dessutom insåg vi att vi lärare behövde strukturera upp vårt samarbete för att kunna upprätthålla den tydlighet som vi ville att eleverna skulle se. Nästa steg blev att be om handledning utifrån och därför inledde vi ett samarbete med Anders Norberg (AN), utbildningsstrateg på Campus Skellefteå och doktorand i pedagogiskt arbete på Umeå universitet.

Handledning

Vårt första möte med AN ägde rum i början av höstterminen 2012. Vi fick nu möjlighet att berätta om vår situation för en person utanför sfi som var insatt i distansundervisning. Samarbetet skulle visa sig vara konstruktivt. Vi kunde nu börja definiera vad vi faktiskt hade för typ av kurs och varför. "Distans" var ju inte riktigt problemet, men däremot att det inte fungerade med gemensamma tider och klassrumsträffar, bland annat på grund av att eleverna arbetade dagtid och även ibland kvällstid. Det handlade mera om tid än plats som hinder för en konventionell sfi-kurs, men samtidigt hänger tid och plats ihop.

Utifrån "tid" som utgångspunkt började vi gemensamt orientera oss i aktuell diskurs och pågående forskning inom området. De begrepp som vi diskuterade och som då var helt nya för oss var *blended learning*, *synkrona* och *asynkrona* kurshändelser samt *flipped classroom*. Vi tog vår utgångspunkt mer i tidsdimensioner än i en kombination av platser, när vi fördelade kursinnehållet i klassrumsformat respektive online i lärplattformen. Begreppen kom att bli viktiga redskap i vårt utvecklingsarbete och skapade en diskurs för vårt arbete med kursen.

Blended learning

Blended learning är ett omdiskuterat begrepp, som dock är allmänt använt för att beteckna när IT- och medieverktyg integreras i ordinarie kurser som kvalitets- och effektivitetsinstrument, i stället för att primärt ses som transportverktyg för undantagsbehov, som i "distansutbildning". Det finns inte någon enhetlig definition och det har hävdats att *blended learning* är ett slags "boundary object" (Laumakis, Dziuban & Moskal 2009), vilket betecknar en oklar men gemensam inriktning mot en framtida modell. Det har även framförts tanken att en av framgångsfaktorerna i *blended learning* är just avsaknaden av definition (Sharpe et al. 2005).

Många vanliga modeller för *blended learning* resulterar i en halvflexibel typ av utbildning där klassrumstid ersätts med webbaserat innehåll. Men även tids- och processbaserade modeller har föreslagits (Power 2008; Norberg, Dziuban & Moskal 2011), som innebär att man i sin undervisning kombinerar lärtillfällen där eleverna träffar sin lärare, med tillfällen där eleverna studerar på egen hand med hjälp av ny teknik, till exempel online (Norberg, Dziuban & Moskal 2011). Kombinationerna kan se olika ut men grundtanken är att *blended learning* ska vara på väg mot något nytt och framför allt att det ska utveckla lärandet. Målet med arbetssättet är att skapa en flexibel studiemiljö för elever och samtidigt behålla den personliga kontakten som det traditionella klassrummet ger. Viktigt är att denna personliga kontakt inte behöver ske fysiskt, den kan äga rum genom digitala verktyg förutsatt att det sker i realtid.

Synkrona och asynkrona kurshändelser

I samband med *blended learning* är även begreppen *synkront* och *asynkront* användbara (Norberg, Dziuban & Moskal 2011). Dessa termer kan översättas med samtidighet och icke-samtidighet, och det man vill åstadkomma är en växling mellan dessa typer av aktiviteter. Synkrona händelser är de som sker samtidigt och i grupp, exempelvis träffar och seminarier (fysiska men även online), medan asynkrona händelser är sådana som eleven kan utföra när som helst, till exempel egna studier på valfri plats och tid, individuellt eller tillsammans med andra. Att tala om synkront eller asynkront för att förbättra en process är ett kraftfullt verktyg för utbildningsutveckling med hjälp av IT.

Detta är på inget sätt något nytt utan traditionell kursplanering, men det kommer numera lätt i skymundan av frågan om hur lärplattformen (online) och klassrummet (fysiskt) ska kombineras och då främst vilket lärostoff som ska höra till vilken "plats". Detta kan vara ett utslag av så kallad *digital dualism* (Floridi 2012), det vill säga att vår fysiska miljö och

onlinemiljön anses som olika världar; en lever vi i och den andra loggar vi in och ut från. Är det ändå inte frågan om olika skikt i en enda social tillvaro? Floridi (ibid.) menar att vi nog är den sista generationen som skiljer på on- och off-line. Media och kommunikativa verktyg, digitala eller inte, hjälper oss kanske framförallt att vara synkrona och asynkrona med varandra i vår sociala tillvaro, på avstånd eller inte.

Flipped classroom

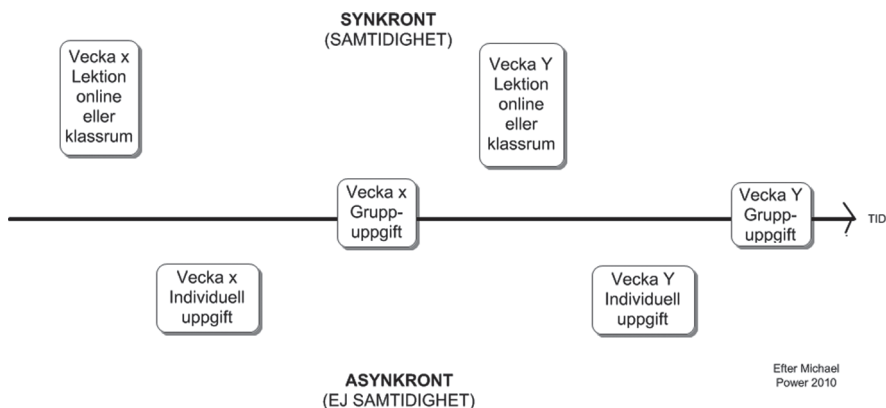
Flipped classroom är en undervisningsmodell som innebär en inverterad användning av klassrummet. Den går ut på att läraren ger eleverna tillgång till inspelade föreläsningar eller studiematerial som de ska ta del av och fundera kring innan de kommer till lektionen där ämnet ska tas upp för diskussion och tillämpning (ELI 2012). Tanken med modellen är att den gemensamma tiden som man har med sina elever ska utnyttjas maximalt. Genom denna modell ska man alltså nå djupare i ämnet än om föreläsningen eller materialet presenteras först när eleverna kommer till lektionen. I stället för att läraren står för större delen av kommunikationen blir eleverna på det här sättet mer aktiva och lektionen ägnas åt att diskutera, ställa konkreta och specifika frågor, lära sig av andra och inte bara av läraren. Lärarens roll handlar alltså mer om att handleda eleverna än att förmedla ett innehåll.

Kursutvecklingen

Utifrån våra nya kunskaper om distansundervisning började vi arbetet med att i praktiken utveckla vår kurs. Den första frågan som vi behövde ta itu med var att definiera kursen. Vad är bärande i kursen – är det kursmaterialet online eller innehållet i klassrumsträffarna som är kärnan? Vi kunde snabbt konstatera att online-plattformen måste vara kärnan eftersom tanken med kursen är att eleverna ska kunna studera utan att träffa lärarna fysiskt. Innan vi tog detta beslut kunde vår kurs klassas som "a course and a half" (Napier, Dekhane & Smith 2011); det som skedde i klassrummet och det som fanns online hade ingen tydlig koppling till varandra. Det fanns ingen helhet, varken för oss eller för eleverna.

Följdfrågan blev: Skulle vi ha kvar de fysiska träffarna om det skulle vara en kurs online? Det finns många fördelar med att fortsätta med synkrona träffar, och i vårt fall kunde de ju ske i klassrummet. Att ta det bästa ur två världar är ett bra sätt att nå alla elever. För att förtydliga detta använde vi en modell där synkrona och asynkrona kurshändelser samspelar med

varandra. Modellen kallas för *Blended Online Learning* och är framtagen av Michael Power, i syfte att förbättra distansundervisning (Power 2010).

Figur 1. Modell med asynkrona och synkrona kurshändelser (Power 2010)

Figur 1 illustrerar hur modellen ska fungera. Den växlar alltså mellan synkrona händelser och asynkrona händelser, och mellan mer traditionell klassrumsundervisning, individuellt arbete och arbete tillsammans med andra elever. I vår verksamhet hjälper modellen oss att hitta kopplingen mellan träffar och vår lärplattform Moodle. Det innebär att vi använder oss av Powers modell för att planera vår undervisning och på så sätt skapa en sammanhållen kurs.

Elevers motivation

Nästa steg var att öka elevernas motivation att använda lärplattformen, och särskilt att hålla takten i kursen fastän så mycket hade blivit asynkront och flexibelt. Vi såg att vi redan hade en motivationsfaktor gratis eftersom orsaken till varför man väljer att studera spelar stor roll. Många av våra elever studerar hos oss på sin fritid, vilket vi tror innebär att de är genuint intresserade. De väljer att läsa svenska trots att många klarar sig bra med (till exempel) engelska om de jobbar på ett företag. De kan också välja att bara lära sig svenska på sina arbetsplatser. Vi har inga elever med försörjningsstöd som bygger på medverkan i sfi.

För att ytterligare stärka motivationen introducerade AN så kallade agila verktyg för detta. De kommer egentligen från IT-företag med stora programmeringsprojekt, där nya modeller har utvecklats för att ge deltagarna en mer hållbar arbetstakt, så att flexibilitet inte gör att det kör ihop sig alltför mycket mot slutet på en period (Agilemanifesto 2005). AN lyfte fram *transparens* och *time-boxes* som två användbara agila verktyg.

Transparens

Transparens, eller genomskinlighet, innebär att en elev har möjlighet att se sina kurskamraters aktiviteter i samma kurs, vilket kan bidra till att eleven drivs framåt i sina studier. Genom att veta hur och när andra elever arbetar och med vad är det lättare att komma igång och arbeta själv. Pekkinnen från läraren, som man kanske tror fungerar, ger inte alls samma resultat som när eleven ser sina kurskamraters aktivitet. Kurser är sociala konstruktioner där eleverna lär av varandra, driver på varandra, efterliknar varandra och känner samhörighet under processen.

En annan viktig aspekt är att få eleverna att kommunicera mer med varandra så att det inte bara blir kommunikation mellan lärare och enskilda elever. Då missar de den viktiga delen av lärandet att lära sig av andra, som också är en faktor för att de stannar kvar på kursen. Samhörighet och känsla av att man är en del av en grupp som strävar mot samma mål är motivationshöjande i sig. Vi försöker också planera vår undervisning så att eleverna får uppgifter som ska göras i grupp och därmed ge dem möjlighet att kommunicera med andra kursdeltagare, den del av Powers modell (2010) som kallas för semisynkront eftersom den placeras mellan synkront och asynkront. Denna transparens försöker vi även få till på lärplattformen.

Vi tog fasta på en "ceremoni" som i agila arbetsätt kallas för Daily Stand-up som utgår ifrån att man som deltagare berättar om vad man har gjort och vad man ska göra (Augustine et al. 2005:88). Vi valde att kalla detta för Weekly Stand-up i stället eftersom vi gör det en gång i veckan. Weekly Stand-up fungerar i praktiken både som en studielogg för eleverna men också som en uppdatering för oss lärare så att vi kan följa deras studier.

Time-boxes

Något ytterligare som stärker motivationen hos elever är känslan av en inrutad tidsperiod där något specifikt ska klaras av. Time boxes indelar helt enkelt en längre kursperiod i mindre avsnitt, vart och ett med sina egna resurser, deadlines och leveranser. Arbetsättet är fortfarande flexibelt, men mera uppstyrt så att man inte ska halka efter alltför mycket. I vår kurs kan det speciellt vara en hjälp att hålla studietempot för de elever som väljer att delta i kursen utan att komma till träffarna. Det hindrar dem att skjuta upp sina uppgifter till "i morgon" eller "nästa vecka". Det kan också liknas vid delmål uppsatta av dig själv eller andra.

Resultat

Utifrån våra samtal med AN kunde vi tillsammans komma överens om vilken typ av kurs vi bedriver. Vår kursdefinition är: En elevaktiv kurs med service i form av handledning. Den här definitionen tycker vi summerar vägen från vårt fokus på alla problem vi funderade över till en förhoppning om förändring. Framför allt fastställer den vilken lärarroll vi ska ha och vad vi kan ställa för krav på våra elever. Utifrån de premisserna kan vi också börja bearbeta lärplattformens roll.

Elevrollen

Eleverna måste vara sin egen motor och att vi använder oss av just ordet "service" visar på detta. Eleverna förväntas göra sin del innan vi går in och handleder dem vidare i sina studier. Vi tror att höga förväntningar sporrar eleverna och att de ansträngningar som eleverna gör ska betala sig. Elever som inte är aktiva skrivs automatiskt ut efter 30 dagar eftersom de då enligt skollagen inte visar på tillfredställande framsteg³. Detta innebär att vi kan lägga vår arbetstid på rätt saker, som att handleda de elever som behöver handledning samt fortsätta utvecklingen av kursen.

Att vara aktiv på vår kurs innebär att eleverna kontinuerligt använder sig av lärplattformen genom att göra övningar, delta i forum och lämna in uppgifter för feedback. Det innebär också att hålla kontakt med oss lärare så att vi vet hur deras studiesituation ser ut för tillfället. Eleverna behöver vara kontaktbara men också kontaktsökande. Med kontaktsökande menar vi att eleverna har ett ansvar för att flagga för oss när de inte förstår eller när de behöver handledning.

Lärarrollen

Som vi nämnde tidigare är vår roll som lärare en handledarroll. Vårt arbete styrs av efterfrågan från eleverna och vi "server" de elever som vänder sig till oss. Våra arbetsdagar är idag mer strukturerade och vi har ett tydligare samarbete i lärargruppen. Fokus ligger på pedagogiska tankar och lösningar och inte på huruvida vi har aktiva elever eller inte. Vi har ett gemensamt förhållningssätt gentemot eleverna och det ger dem en annan trygghet än tidigare då de vet vad som gäller när de börjar hos oss. Eftersom arbetsdagarna är organiserade och upplagda utifrån vad verksamheten kräver,

---

3. Huvudmannen får dock besluta att utbildningen på kursen ska upphöra, om eleven saknar förutsättningar att tillgodogöra sig utbildningen eller annars inte gör tillfredsställande framsteg (Skollagen 22 kap. 16 §).

används tiden till rätt saker och vi känner oss mer tillfreds med det arbete vi utför.

En styrka med vårt nyfunna och välfungerande samarbete är att vi lär oss av varandra. På lärplattformen har vi hela tiden tillgång till varandras feedback till elever, mejlkorrespondens, material som vi skapar, föreläsningar som vi spelar in och annan pedagogisk verksamhet. Våra tidigare erfarenheter är att lärarens arbete och pedagogik annars är synligt endast för dennes elever men inte för kollegor. Även om öppenheten ibland kan kännas jobbig så är den utvecklande. Ständigt dyker nya utmaningar upp och då är det en styrka att tillsammans kunna ta sig an dessa.

Lärplattformens roll

Lärplattformen är kärnan i kursen. Det är här våra elever visar sina kunskaper. Den ger oss underlag för att bedöma när våra elever har nått så långt i en kurs att det är dags att skriva nationellt slutprov. För att göra det tydligt för eleverna att lärplattformen är deras kurs, ser vi till att allt kursarbete utgår från den eller är sammankopplad med den.

Utveckling av lärplattformen är en ständig process eftersom vi försöker omarbета den så att den bättre ska passa vårt nya arbetssätt och våra nyvunna kunskaper.

Avslutande tankar och reflektioner

Det är mycket som har förändrats på kort tid och idag är det tydligt från ledningen vad vårt uppdrag är. Rektor är väl införstådd med vad vi har haft för svårigheter och har både hjälpt och stöttat oss mot det nya som vi arbetar med idag. En stor del i detta har varit att rektor har klargjort vad som är målet med att ha sfi på distans. Vi vet vart vi ska sträva och kan arbeta målinriktat mot det. Vi är också överens om vilka elever som har möjlighet att välja vår typ av kurs – distanskursen är inte längre en kurs där elever som av olika anledningar inte klarar "vanlig" sfi självklart ska gå. Distansutbildningar av olika slag kräver motiverade och studievana elever och kan därför inte vara en "stödkurs".

Idag är vår kurs inte en distanskurs med obligatoriska träffar. Nu erbjuder vi i stället en träff i veckan som bonus för de elever som vill utnyttja den möjligheten. Grundtanken är alltså att kursen ska genomföras hemifrån. AN visade på fördelarna med att växla mellan asynkrona kurshändelser och synkrona kurshändelser och därför behöll vi våra fysiska träffar, men där har vi fortfarande många utmaningar som vi står inför. Vi har det synkrona momentet ganska tydligt för dem som väljer att komma till träf-

farna, men för andra elever är det inte lika klart. De elever som inte kommer på träffarna har möjlighet att träffa oss på fastslagna tider på Skype för handledning och därigenom få personlig kontakt med oss. Däremot får de ingen kontakt med andra kurskamrater där, och i framtiden skulle vi därför vilja skapa ett moment eller arbetssätt som innebär att eleverna kan träffa oss och varandra i realtid och på så sätt få den del av kursen som de som idag kommer på träffarna får.

Ett verktyg för att skapa en större interaktion kurskamrater emellan är verktyget VoiceThread. Med VoiceThread kan eleverna tillsammans skapa presentationer som består av text, bild och ljud samt föra diskussioner i grupp. Ett annat är Second Life, en virtuell miljö som kan användas i språkundervisning för att öva samtal och interaktion. Vi har dock valt att inte använda det senare som ett obligatoriskt moment i undervisningen idag, eftersom det är ett ganska avancerat program och våra kunskaper i programmet är för svaga. Men vi tipsar våra elever om att de själva kan skapa sin avatar (en virtuell, fiktiv figur) för att använda den privat i syfte att träna sin svenska.

Flipped classroom känns nytt och spännande och vi ser många fördelar med att eleverna kan få grammatikgenomgångar tillgängliga på vår lärplattform. Idag använder vi oss av Smartboard när vi spelar in genomgångarna. Eleverna kan se samma genomgång flera gånger och förbereda sig inför kommande träffar. Idag har vi ett tiotal inspelningar på vår lärplattform som vi har fått positiv respons på från elever, men det är ett arbete som kommer att fortsätta framöver. I framtiden tänker vi oss att våra träffar kommer att bli mer värdefulla för eleverna och att de därmed också kommer att vara mer angelägna att delta. Tanken är att de har med sig en förförståelse till träffen och lämnar den med fördjupade och nya kunskaper.

Att få eleverna aktiva på kursen har varit något som vi har funderat över länge. Weekly Stand-up som vi tidigare nämnde som något som skulle ge en transparens mellan eleverna har vi arbetat med sedan det blev förslaget. Från början använde vi oss av en bloggfunktion på lärplattformen, där eleverna var tvungna att vara inloggade på lärplattformen för att ta del av vad som skrevs på bloggen. Eftersom elevaktiviteten fortsatte att vara låg beslöt vi oss för att använda ett forum i stället. Så fort det sker en aktivitet på detta forum, ser både vi och eleverna detta utan att behöva vara inloggade på lärplattformen. I och med det kunde vi nå den transparens som vi ville ha. Resultatet har blivit att vi ser att fler elever använder forumet och frekvensen av inloggningar till vår lärplattform Samarbetet har ökat markant.

Ett annat sätt att öka elevaktiviteten är, som tidigare nämnts, att för-

söka åstadkomma så kallade time-boxes. Det handlar om att eleverna får en deadline eller en form av studieplanering som kan hjälpa dem i deras studier. Vi ser det som viktigt och vi tänker arbeta vidare för att detta ska bli en verklig del av vår verksamhet. Ett hinder är att vi har kontinuerligt intag. Det innebär att det ständigt kommer in nya elever, vilket medför att spridningen i kunskapsnivåer i samma kurs är stor. Dessutom är kurserna uppbyggda så att eleverna väljer fritt var de börjar i kursen och vad de sparar till sist. På grund av detta är det svårt att sätta ett slutdatum för när en viss uppgift ska vara avklarad. Vi har därför funderat kring andra sätt att försöka hjälpa eleverna att hålla tempot i sina studier. Träffar skulle kunna innebära en deadline för olika uppgifter, då eleverna måste ha gjort en viss uppgift på lärplattformen innan de kommer till träffen. För att hjälpa elever som vi ser har det särskilt svårt med att planera sina studier försöker vi stämma träff med dem individuellt för att tillsammans sätta upp individuella delmål. I de fall vi har använt oss av detta tillvägagångssätt tycker vi att vi ser goda resultat.

Till sist: Har vi nöjdare elever nu än tidigare? I dagsläget kan vi konstatera att vi har en påtagligt större genomströmning på kursen än förut. Fler elever som börjar i introduktionskursen fortsätter sina studier och går vidare till C-kursen för att sedan avsluta sina sfi-studier med ett lyckat resultat på det nationella slutprovet för kurs D. Vi har också fått signaler från elevhåll om att de förändringar som har gjorts är positiva. Dessutom verkar det som att eleverna är mer "på tårna" och medvetna om vad de vill ha och behöver och kommer med tips till oss. Att idag titta i funktionen för aktivitetsrapporter är roligt eftersom vi tydligt ser att de flesta är flitiga användare av lärplattformen. Vi ger även kontinuerlig respons på inlämningsuppgifter i kursen.

För att fortsätta vår utveckling av kursen vill vi starta nästa termin med avstamp i en utvärdering; en muntlig utvärdering som vi tänker ska genomföras i mindre grupper där vi får en chans att intervjua eleverna om hur de upplever kursen och vad de har för framtida önskemål. Vi har under terminen varit tydliga gentemot eleverna med att vi arbetar med att försöka utveckla kursen och vi har poängterat att vi vill ha hjälp från deras håll att få syn på förbättringsområden. Därför hoppas vi att vi har lagt en grund för en tillåtande atmosfär där de känner att de öppet kan diskutera kursens utformning.

Referenser

Agilemanifesto (2005). *Manifesto for Agile Software Development*, <http://www.agilemanifesto.org>. Hämtad 13-03-30.

- Augustine, S., Payne, B., Sencindiver, F. & Woodcock S. (2005). Agile Project Management: Steering from the Edges. *Communications of the ACM*, Dec 2005, Vol 48, No 12.
- ELI, Educause Learning Initiative (2012). *7 things you should know about Flipped Classroom*. <http://net.educause.edu/ir/library/pdf/eli7081.pdf> Hämtad 13-03-29.
- Floridi, L. (2012) Luciano Floridi on the future development of the information society. *Lapidarium Notes*, May 30. <http://aminotes.tumblr.com/post/5980255524/luciano-floridi-on-the-future-development-of-the>. Hämtad 13-03-29.
- Laumakis, M., Graham, C. & Dziuban, C (2009). The Sloan-C Pillars and Boundary Objects As a Framework for Evaluating Blended Learning. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, Vol. 19, Nr 1. Sloan Foundation.
- Napier, N. P., Dekhane, S. & Smith, S. (2011). Transitioning to blended learning: Understanding student and faculty perceptions. *Journal of Asynchronous Learning Networks*, 15(1), 20–32.
- Norberg, A., Dziuban C.D. & Moskal, P. (2011). A Time Based Blended Learning Model, Emerald Publishing. *On the Horizon* 2011 Vol 3 <http://www.emeraldinsight.com/journals.htm?articleid=1947845>. Hämtad 2013-02-25.
- Power, M. (2008). The Emergence of a Blended Online Learning Environment. *MERLOT Journal of Online Learning and Teaching* Vol. 4, Nr. 4, December 2008.
- Sharpe, R. Benfield, G., Roberts, G. & Francis, R. (2006). The undergraduate experience of blended e-learning: a review of UK literature and practice. *Higher Education Academy*. October 2006.
- Skollagen* 2010:800 Sveriges riksdag.